СЕСТРИНСТВОТО В ДЕТСКОТО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Галина Илиева Петрова

Рецензия от проф. д-р Емилия Христова Георгиева, д.м.

Монографичният труд „Сестринството в детското здравеопазване“ е посветен на историята и настоящето на сестринската професия в една толкова важна област – профилактиката и лечението на децата. Авторката, гл. ас. Галина Петрова, има значителен опит както като преподавател, така и като изследовател, отдавна е изявила своите интереси към изследователска работа в областта на детското здраве.

Монографията е разработена на 157 страници, структурирана в четири глави, основана е на 213 източника, от които 76 на кирилица, 126- на латиница и 12 – на интернет. Първа глава представлява въведение към темата, като се спира на историческите аспекти на детското сестринство в света. След кратък увод върху образованието на медицинските сестри, авторката разглежда сестринските грижи за деца в два аспекта - болнични и извънболнични. Представени са предвестниците на детски болници в Европа, водещи началото си от благотворителни инициативи за грижа за бедни и изоставени деца. Упоменати са първите детски болници и възходът на неонатологичните отделения, които са и първите специализирани болнични отделения за деца, където медицинските сестри започват да работят с апаратура и са ангажирани с постоянно наблюдение и грижи за деца в риск-недоносени. Разгледан е произходът на сегашната класификация на сестрински грижи – рутинни, специални и интензивни. Проследено е развитието на извънболничните грижи за деца в различни страни като са показани техните общи характеристики- активност при наблюдението на физическото и невро-психическо развитие на децата, борба с инфекциите, налагане на изключителното кърмене като „златен стандарт“ на рационално хранене с като рутинен метод в най-бедните слоеве на населението. Авторката разглежда и методологията на просвета и обучение на майките в правилното отглеждане и възпитание на детето в ранна възраст. „Генеричното“

название на тези профилактични институции Детски здравно-съвещателни станции, красноречиво говори за същността им. По-късно те приемат други наименования, най-често Детски консултации, запазвайки своя профилактичен характер.Създадени първоначално на благотворителен принцип, те постепенно получават подкрепа от правителствата и се утвърждават като много успешна форма за борба с детската смъртност.

Точно, макар и пестеливо, е представена пъстрата картина на извънболничните грижи за деца в отделните страни, главно европейски и САЩ, обусловена от национални традиции, история и различни политически подходи. Много добре е представена подготовката и функциите на сестрите-посетителки, които са първообраз на детските сестри със специфични профилактични задачи. Посещението по домовете, активното наблюдение на рисков контингент деца от здравни специалисти рефлектира не само върху спокойствието на семейството, но и допринася за ранна диагностика на основни нозологични категории.

Втора глава е фокусирана върху изследователска работа в последните пет - шест години в три избрани от авторката насоки, касаеща детските медицински сестри: следдипломно обучение, самостоятелна или относително самостоятелна работа и социални, психологически и организационни проблеми на самите медицинските сестри работещи с деца. Представените изследвания по тези проблеми дават богата информация „от последния час“ за изследователските теми, подходи и резултати в областта на детското сестринство. Те могат да дадат добри идеи за внедряване в практиката на профилактичната дейност на съвременната медицинска сестра в извънболнична среда.

В Трета глава „Развитие на структурите и дейностите на детското здравеопазване в България и мястото на медицинската сестра в тях“ показва как световното развитие на образованието и структурите на детското здравеопазване са се отразили в България през различните периоди. Историята е проучена и представена аналитично, проследен е прогресът на дейностите, изтъкната е приемствеността на политиките в областта на детското здравеопазване. Както в Първа глава, така и тук са представени малко известни и нови факти, което повишава познавателното значение на монографичния труд и разширява читателската му аудитория. Картината на еволюцията на детското здравеопазване и на детските медицински сестри в него, представлява принос с познавателно значение

В четвърта глава Галина Петрова представя отделни аспекти от свои собствени изследвания, имащи отношение към проблемите на съвременната детска консултация.. Те са принос към дискусиите и подчертават необходимостта от разширяване на проучванията в тази насока. Авторката повдига въпроса за ролята на медицинската сестра върху ранната промоция и профилактика на социално значимите заболявания в детска възраст. Тази дейност има траен ефект върху демографските показатели в обществото.

Монографичният труд на гл.ас. Галина Петрова, д.оз. по своята тематика се явява първи в България, обобщава факти от продължителен исторически период, както за света, така и за България. Придружен е с илюстративен материал - снимки с означен произход. Има всички качества да бъде интересен и полезен както за медицинска, така и за немедицинска аудитория.

Кратки данни за авторката:

Галина Петрова завършва Полувисш медицински институт Варна през 1996 г. - специалност „Медицинска сестра“. Бакалавър по "Здравни грижи” е от Медицински университет – Пловдив (2003 г.) и магистър по "Управление на здравните грижи” от Медицински университет – София (2006г.). Има специалност „Медицинска педагогика" (Тракийски университет - Ст. Загора, 2014 г.). Успешно защитава дисертация (05. 02. 2016) на тема „Профилактични грижи за деца - ролята на медицинската сестра".

След 10-годишна работа в областта на детското здравеопазване, започва академичната си кариера през 2007 г., като асистент в Катедра „Социална медицина и здравен мениджмънт“, Медицински факултет, Тракийски университет - Стара Загора. След успешен конкурс през 2019 г. е назначена на АД главен асистент в катедра „Здравни грижи" на ФОЗ, МУ-Варна. Хабилитирана е като доцент в същата катедра през 2023г. Има над 16-годишен преподавателски опит в обучение на медицински сестри и други здравни професионалисти - бакалаври и магистри.

Научно-изследователските ѝ интереси са в областта на детското здраве с акцент на профилактичните здравни грижи за деца в ранна възраст, история на сестринството в детското здравеопазване в европейски и

български измерения; здравно - социални неравенства в ранна детска възраст, съвременни проблеми на детските медицински сестри, управление на здравните грижи; етични и организационни проблеми на продължителната грижа в общата медицинска практика. Автор е на над 50 публикации в периодични научни специализирани издания в страната и чужбина и 45 участия в национални и международни научни форум. Завършила е значителен брой курсове за повишаване на професионалната си квалификация, между които по медицинска статистика по линия на програма Еразъм+ между Медицински факултет, Тракийски университет и Факултет по медицина, Университет на Саутхемптън, Обединеното кралство и по училищната здравна система на Чешката Република в Колеж по здравни науки – Прага.

Има участие в седем университетски и един международен проекти (шест в Тр У Ст. Загора и два в МУ- Варна). Активен участник в дейността и член на ръководството на Българско дружество по история на медицината (БДИМ).